

Drejebog 8

“Skoletiden”

Denne drejebog tager udgangspunkt i følgende materialer:

- ‘Under åben himmel’ - Martin Andersen Nexøs barndomserindringer
- Samt lydsporet fra Danske Digtterruter om Martin Andersen Nexø

Turen handler om Andersen Nexøs skoletid, og derfor har er denne tur planlagt efter skolernes historie i Allerød. Det vil sige, det er en mulighed for at dykke ned i den lokale skolehistorie. Turen består både af quiz-elementer, pudsige fakta og historisk viden. Nedenfor får du et eksempel, men til denne tur, skal du altså selv på arbejde og undersøge skolerne i dit område,

DREJEBOG

TUR 8: Skole-quiz-Tur i Allerød

Velkomst, opvarmning efter 'Kaptajn Jespersen' <https://filmcentralen.dk/museum/danmark-paa-film/klip/kaptajn-jespersen-instruerer-radiolytterne> <https://www.youtube.com/watch?v=ZzH8KcWLgCA>

Intro til tema: skoletid, dagen startes med at lytte til lydsporet om skolegang 'under åben himmel'

afgang fra bib til Wolthersvej 8;
Deltagerne deler de to første spørgsmål

Herfra bagom til Gammel Lyngvej med snak om 'vores' lokalhistorie - hvad ved du?

Fra Gammel Lyngvej ved Røde Kors; Del de fem spørgsmål

Herfra videre til Gl. Skolegårdsvej, her læses S. 68 'Kl. otte begyndte skolen..'-'71 fra 'Under åben himmel'.

Videre gang mod skoven, deling af spørgsmål

Indenfor i skoven, stillegang

Skriveøvelse i skovbunden om egen skoletid

Følgende læses højt enten udendørs eller indendørs for deltagerne af kapitel s. 137- 150 Blegdammens skole

Afslut med kaffe og kage!

HUSK: Print quiz, digt

MEDBRING: Under åben himmel, digt, quiz-spørgsmål

FORBEREDELSE: Spørgsmål og skolehistorie

HUSK: Højtaler, div. papirer og 'Under åben himmel'.

Med litteraturen som vandrestav

MARTIN ANDERSEN NEXØ
SKOLETUR 1

? Skolen blev indviet, under bøn og gudspåkaldelse, i 1823 under overværelse af gårdmand Andreas Petersen 'Prøvesten' og gårdmand Jens Andersen 'Kirkehavegård'. Men hvilke fag skulle der undervises i?
a - religion, skrivning, regning, læsning og sang?
b - religion, latin, aritmetik og læsning?

SVAR; 72 børn fordelt på to klasser, nederste og øverste. Nederste klasse var alle børn der er fyldt 6 år, og børn der ikke kan læse eller skrive tal og bogstaver og ikke havde gennemgået Luthers katekismus og de vigtigste bibelhistorier. Øverste klasse var for børn fyldt 10 år, som havde opfyldt førnævnte krav.

? Børn over 12 år skulle søn- og helligdage møde læreren ved kirken og følge med ham derind. Børnene blev placeret i korte, og dem med de bedste stemmer sad forrest. Hvis et barn forsømte kirkesangen to uger i træk, hvad skete der så?

SVAR; Stammer fra gården Engholm, der lå mellem det gl. rådhus og AOC. Gården blev revet ned i 1973.

? Vestvej ligger også her i kvarteret, men hvorfor hedder den sådan?

Med litteraturen som vandrestav

MARTIN ANDERSEN NEXØ
SKOLETUR 2

SVAR; a - der skulle undervises i religion, skrivning, regning, læsning og læreren skulle vejlede børnene til ordentlig sang

? Befolkningstallet i Lillerød sogn var i 1834 367 personer, men hvor mange børn var indskrevet på skolen i 1823?

- a - 31
- b - 72
- c - 56

SVAR; forældrene idømt skolemulkt. Dvs en bøde. Mulkt kommer af latin multa/mulcta, der betyder bøde eller mangel.

? Hvorfra stammer navnet Engholm?

SVAR; Vestvej var Lillerøds vestligste vej og grænse mellem Lillerød og Kollerød.

? **På Wolthersvej** ligger nogle af kommunens ældste beboelseshuse bl.a. det første fattighus. Men hvor mange mennesker fik fattighjælp i Lillerød i 1847?

- a - 12
- b - 5
- c - 16

SVAR; i 1847 var der i alt 16 personer der oppebar fattighjælp.

? Lillerød, nævnt første gang 1374 Lillarødh - betyder navnet:

a - 'den lille rydning'

b - Little(s) -rød = rydning efter adelsmanden Jon Little der havde store jordbesiddelser i Nordsjælland

SVAR; Begge dele

Herfra bagom til Gammel Lyngevej med snak om 'vores' lokalhistorie - hvad ved du?

Gammel Lyngevej ved Røde Kors;

? **På hjørnet af Gl. Lyngevej/Kollerødvej** til højre i det gule hus (nr. 20) lå Lillerøds første ??? hvad ???

SVAR; Kommunekontor fra 1925- 1948. Huset var også bolig for kommunesekretær Mogens Ebbesen og familie og desuden bibliotek.

? Det gamle hus overfor tanken, her boede i 1800-tallet Johanne Petersen, men hvad var hendes hverv? Var hun

- a - huekone
- b - fattiglem
- c - lærerinde

SVAR; Det stråtede Lillerødhus, hvor der først i 1800-tallet boede en hue-kone, Johanne Petersen, der broderede guldnakker til kyser.

? Ud for Lillerød findes 'Lille-Sverige', men hvorfor mon det hedder det sådan?

SVAR; Grundet de mange svenskere der arbejdede på Hammersholt Teglværk

? På hjørnet mellem Gl. Lyngevej og Prøvestensvej lå engang en gård. Gården blev nedrevet i 1800-tallet. Hvad mon gården hed?

SVAR; Gravensten.

? Liungaherathi - eller Liunga herati - hvilket stednavn kender vi det under idag?

SVAR; Lyng - nævnt første gang 1085 Liungaherathi (Lyng Herred). Navnet betyder 'Samling af Lyngplanter' - 'Lyngbevokset Strækning'.